

DOI: <https://doi.org/10.53486/sstc.v4.03>

CZU: 338.246.2:336.74(478)

OBJECTIVE, STRATEGY AND INSTRUMENTS OF THE MONETARY POLICY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

OBIECTIVUL, STRATEGIA ȘI INSTRUMENTELE POLITICII MONETARE A REPUBLICII MOLDOVA

**BAZAOCHI Cătălina, masteranda,
Specialitatea Administrare bancară**

ORCID: 0009-0009-1678-6320

Academia de Studii Economice a Moldovei

Republica Moldova, Chișinău, ASEM, str. Bănulescu-Bodoni, 61

e-mail autor: bazaochi.catalina@ase.md

Abstract. *Monetary policy represents the actions by which central banks influence interest rates, exchange rates and other economic-monetary indicators to achieve the general objectives of economic policy (price stability, stimulation of economic activity, etc.). There is a wide variety in the choice of instruments, operating procedures and strategies of monetary policy by central banks. Like other countries, the Republic of Moldova's general objective is to ensure and maintain price stability, and to achieve this objective, the NBM has implemented the regime of direct inflation targeting. Ensuring price stability and maintaining the inflation rate at a low level is the most important objective of the National Bank of Moldova, because it contributes to the creation of a relatively stable economic framework that allows economic development and ensuring a sustained level of economic growth. To define the phenomenon of general increase in prices in a certain period, the term inflation is used, and the quantitative measurement of the economic phenomenon determines the inflation rate. The opposite situation where prices experience reductions is defined by deflation. In order to achieve the established objective, an important role is played by the monetary policy instruments used by the NBM, the main instrument - open market operations, auxiliary instruments - permanent facilities, mandatory reserves. Finally, the achievement of the fundamental objective of the NBM contributes to the development of the economy under the conditions of the most active employment of the labor force.*

Keywords: *monetary policy, inflation, base rate, price stability.*

JEL CLASSIFICATION: E52, E31, E58, E30

INTRODUCERE

Preocuparea economiştilor în direcția optimizării și maximizării eficienței politicii monetare din perspectiva stabilirii unui obiectiv fundamental bine determinat, a strategiei și utilizarea instrumentelor necesare pentru atingerea obiectivului propus, astfel încât să asigure și creșterea economică de durată, a existat în decursul timpurilor.

Urmărind asigurarea stabilității prețurilor, băncile centrale au fost nevoite să valorifice teoriile asociate politicii monetare în vederea optimizării acesteia, dar și să găsească noile direcții în acțiunile lor, în contextul în care economiile contemporane au început să acorde o deosebită atenție așteptărilor din perspectiva identificării tendințelor și evoluțiilor macroeconomice în vederea luării deciziilor corecte și eficiente la momentul oportun.

Scopul articolului constă în analiza obiectivelor, strategiilor și instrumentelor politicii monetare a Republicii Moldova, eficiența stabilirii și utilizării acestora pentru o economie stabilă și durabilă.

În vederea atingerii scopului propus, au fost formulate următoarele obiective:

- identificarea obiectivului fundamental a politicii monetare și obiectivelor macroeconomice secundare;
- determinarea avantajelor menținerii unei ținte joase, relativ stabile și credibile a inflației;
- evaluarea cadrului de politică monetară promovată de BNM, alături de analiza celor mai importanți indicatori care influențează nemijlocit stabilitatea prețurilor;
- caracterizarea instrumentelor de politică monetară în privința atingerii obiectivului fundamental.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Banca Națională a Moldovei (BNM) a fost înființată prin Decretul Președintelui Republicii Moldova la 4 iunie 1991, cu desemnarea guvernatorului - Leonid Talmaci.

Banca Națională a Moldovei are un rol important în procesul de tranziție la economia de piață a Republicii Moldova.

Din 1991 și până în prezent au fost elaborate și implementate un șir de măsuri eficiente în vederea stabilizării mediului monetar și de credit.

Cel mai important pas în acest sens a constituit introducerea în circulație la 29 noiembrie 1993 a monedei naționale - leul moldovenesc - cu promovarea ulterioară a unei politici monetare și de credit antiinflaționiste.

Astfel s-a reușit stoparea inflației galopante de la începutul anilor 90. Până la introducerea monedei naționale, pe teritoriul Republicii Moldova au circulat rublele sovietice și cupoanele moldovenești [1].

BNM are următoarele atribuții de bază:

- stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat;
- acționează ca bancher și agent fiscal al statului;
- licențiază, supraveghează și reglementează activitatea instituțiilor financiare;
- constituie, licențiază, operează, reglementează și supraveghează infrastructurile pieței financiare, în condițiile stabilite de lege, și promovează funcționarea stabilă și eficientă a acestora;
- activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale;

- stabilește regimul cursului de schimb al monedei naționale;
- păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului;
- întocmește balanța de plăți a statului;
- efectuează reglementarea valutară pe teritoriul Republicii Moldova;
- activează în calitate de autoritate de rezoluție;
- licențiază, reglementează și supraveghează activitatea de prestare a serviciilor de plată și a activității de emiteră a monedei electronice s.a. [2].

Una din atribuțiile BNM după cum prevede legea este de a stabili și implimenta politica monetară în stat, astfel în temeiul art.4 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei obiectivul fundamental a politicii monetare este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

Stabilitatea prețurilor poate fi definită ca o situație în care creșterea prețurilor este suficient de redusă și stabilă, astfel încât să nu influențeze deciziile economice ale societății.

În acest context, Banca Națională a Moldovei consideră că stabilitatea prețurilor poate fi cantitativ definită prin rata inflației evaluată prin indicii prețurilor de consum publicat lunar de Biroul Național de Statistică, dat fiind faptul că:

- publicul larg este informat privind indicii respectiv și mai puțin despre alți indici de măsurare a inflației,
- datele privind indicii prețurilor de consum sunt disponibile în timp util,
- nu sunt supuse revizuirilor,
- nu în ultimul rând, este respectat principiul de separare a intereselor dintre instituția care colectează și calculează indicii respectiv și instituția care are ca obiectiv țintirea ratei inflației.

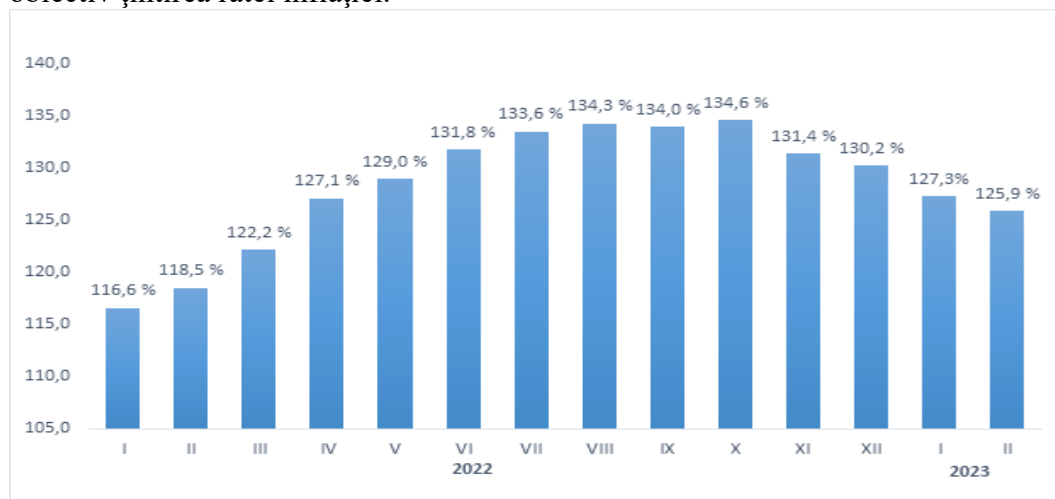

Figura 1. Indicii prețurilor de consum lunari și anuali în ianuarie 2022 – februarie 2023

Sursa: Evoluția prețurilor de consum în Republica Moldova în luna februarie 2023. Disponibil: [https://statistica.gov.md/\(3023\)](https://statistica.gov.md/(3023))[3]

Conform datelor publicate de Biroul Național de Statistică, prețurile medii de consum în luna februarie 2023 față de luna ianuarie 2023 au crescut cu 0,9% (față de 2,1% în luna respectivă a anului 2022). Creșterea prețurilor medii de consum a fost determinată de majorarea prețurilor la:

- produsele alimentare cu 1,1%, contribuind la creșterea prețurilor medii de consum cu 0,4%;
- mărfurile nealimentare cu 0,3%, contribuind la majorarea prețurilor medii de consum cu 0,1%;
- serviciile prestate populației cu 1,7%, contribuind la majorarea prețurilor medii de consum cu 0,4%.

Creșterea prețurilor medii de consum din anul 2022 au fost determinate de:

- criza energetică, care a contribuit la creșterea prețurilor pe piața internațională și regională la resursele energetice;
- seceta hidrologică, care a exercitat presiuni asupra prețurilor la produsele alimentare;
- războiul din Ucraina, care a generat criza refugiaților, bariere comerțului exten și incertitudine la nivel de securitate, influențând creșterea prețurilor la produsele alimentare, combustibili și altor componente ale inflației de bază.

Asigurarea stabilității prețurilor și menținerea ratei inflației la un nivel redus constituie cel mai important obiectiv al Băncii Naționale a Moldovei, deoarece aceasta contribuie la crearea unui cadru economic relativ stabil care să permită dezvoltarea economică și asigurarea unui nivel susținut al creșterii economice.

În acest context, Banca Națională a Moldovei consideră că o țintă joasă, relativ stabilă și credibilă a inflației:

- va menține ratele nominale ale dobânzii la un nivel redus, care vor stimula investițiile pe termen lung și vor permite păstrarea competitivității agenților economici pe plan intern și extern;
- va descuraja activitățile speculative și va consolida stabilitatea financiară;
- va sprijini creșterea economică de durată, crearea locurilor de muncă și va duce la creșterea productivității, ceea ce va îmbunătăți calitatea vieții populației;
- va proteja populația cu venituri fixe și păturile social-vulnerabile, care sunt afectate în special de rata înaltă a inflației prin erodarea veniturilor din investiții și a plăților sociale (pensii, indemnizații etc.) [4].

Urmare a creșterii mai lente a ratei lunare a inflației în februarie anul curent (0,9%), comparativ cu rata lunară a inflației din februarie 2022 (2,1%), rata anuală a inflației în februarie 2023 (25,9%) s-a micșorat cu 1,4 puncte procentuale față de nivelul înregistrat în ianuarie 2023 comparativ cu ianuarie 2022 (27,3%).

Astfel, a fost marcată reducerea în continuare a ratei inflației anuale, înregistrată începând cu luna noiembrie a anului 2022.

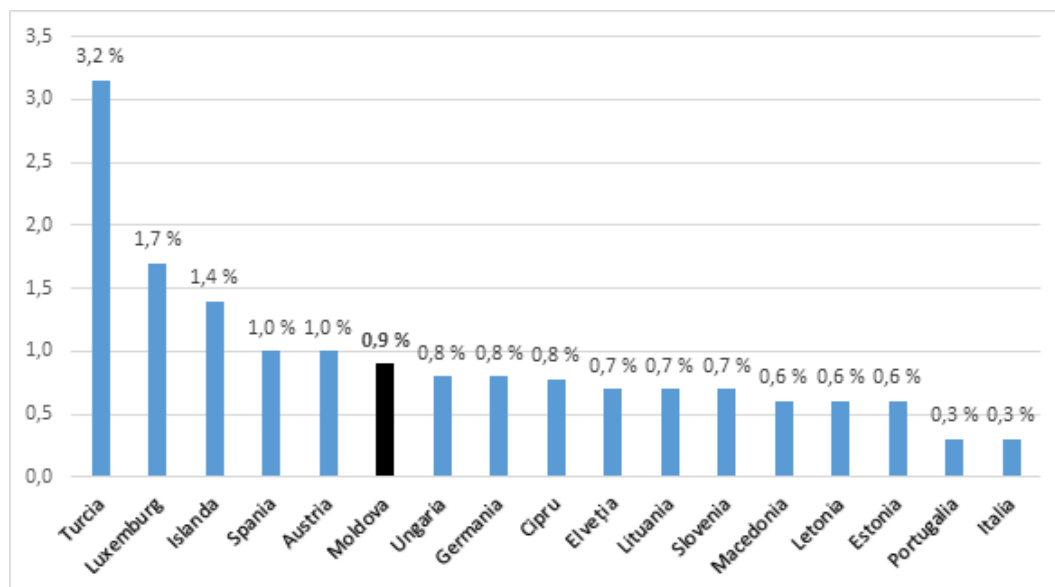

Figura 2. Rata lunară a inflației în Republica Moldova, în comparație cu alte țări din regiune în luna februarie 2023 comparativ cu luna ianuarie 2023

Sursa: Evoluția prețurilor de consum în Republica Moldova în luna februarie 2023. Disponibil: <https://statistica.gov.md/> (2023)[3]

Astfel, inflația în luna februarie 2023 față de luna ianuarie 2023 în Republica Moldova (0,9%) a fost sub nivelul inflației înregistrate în Turcia (3,2%), Luxemburg (1,7%), Islanda (1,4%), Spania și Austria (1,0%), depășind totodată nivelul inflației marcate în alte țări analizate: Ungaria, Germania și Cipru (0,8%), Elveția, Lituania și Slovenia (0,7%), Macedonia, Letonia și Estonia (0,6%), Portugalia și Italia (0,3%).

Pentru asigurarea și menținerea stabilității prețurilor pe termen mediu, Banca Națională a Moldovei consideră menținerea inflației (măsurate prin indicele prețurilor de consum) în mărime de 5% anual cu o posibilă deviere de ± 1.5 puncte procentuale, nivelul optim pentru creșterea și dezvoltarea economică a Republicii Moldova pe termen mediu [5].

Necesitatea de a specifica devierea țintei inflației de ± 1.5 puncte procentuale este determinată de:

- efectele întârziate ale deciziilor de politică monetară asupra ratei inflației, din cauza inerției economiei naționale;
- abaterile statistice în procesul de măsurare a inflației care induc necesitatea unei marje suficiente pentru mici modificări ale prețurilor relative care apar în mod constant în fiecare economie;
- volatilitatea coșului indicelui prețurilor de consum;
- necesitatea menținerii unei anumite flexibilități a politicii monetare în ceea ce privește reacția la șocurile asimetrice pe termen scurt;

- prognozele economice curente care conțin incertitudini de caracter general [4].

Pe lângă asigurarea și menținerea stabilității prețurilor care este obiectivul fundamental al politicii monetare, BNM are și alte obiective macroeconomice secundare, inclusiv promovarea și menținerea unui sistem financiar bazat pe principiile pieței și sprijinirea politicii economice generale a statului.

Aceste obiective sunt urmărite în măsura în care ele nu afectează atingerea obiectivului fundamental al BNM [5].

Din obiectivul fundamental al politicii monetare urmărit de BNM, reiese și strategia acesteia. Astfel din anul 2013, Banca Națională a trecut la regimul țintirii directe a inflației (Strategia directă de țintire a inflației).

Atingerea țintei inflației anuale va fi realizată prin utilizarea instrumentului principal de politică monetară - operațiunile de piață deschisă. În același timp, BNM va utiliza și instrumentele auxiliare de politică monetară, precum facilitățile permanente, norma rezervelor obligatorii și intervențiile pe piața valutară.

Aceste instrumente au un impact direct asupra nivelului ratelor dobânzilor nominale pe termen scurt pe piața monetară.

În scopul realizării țintei inflației, condițiile pe piața monetară sunt dirijate de BNM prin stabilirea de către Consiliul de administrație a indicatorului principal pentru piața monetară interbancară pe termen scurt – rata de bază.

Rata de bază se aprobă în calitate de rată de referință pentru principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt.

Facilitatea de depozit și facilitatea de creditare se înscriu într-un coridor simetric de ± 2 puncte procentuale față de rata de bază.

Politica ratelor la instrumentele de reglementare monetară se elaborează și promovează în funcție de conjunctura piețelor monetară și valutară, analiza situației în economia națională, dinamica proceselor inflaționiste și așteptările prognozate ale indicatorilor macroeconomici.

La promovarea politicii ratelor, BNM utilizează metoda „coridorului”, cea mai înaltă rată fiind stabilită pentru facilitatea de creditare, iar cea mai joasă pentru facilitatea de depozit.

Rata de bază se aprobă în calitate de rată de referință pentru principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt.

Tabelul 1. Rata de bază și ratele dobânzii la depozite și credite overnight în perioada ianuarie 2022 – martie 2023

Valabile din:	Depozite overnight, %	Rata de bază (rata aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt), %	Credite overnight, %
20.03.2023	12.00	14.00	16.00
07.02.2023	15.00	17.00	19.00
05.12.2022	18.00	20.00	22.00

04.08.2022	19.50	21.50	23.50
03.06.2022	16.50	18.50	20.50
05.05.2022	13.50	15.50	17.50
16.03.2022	10.50	12.50	14.50
15.02.2022	8.50	10.50	12.50
13.01.2022	6.50	8.50	10.50

Sursa: elaborat de autor în baza BNM. Disponibil: <https://bnm.md/ro/content/ratele-dobanzilor> (2023) [6].

Operațiunile de piață deschisă, care vor avea drept scop echilibrarea cererii și ofertei pe piața monetară și va permite BNM să influențeze nivelul ratelor dobânzilor pe termen scurt pe piața monetară interbancară.

BNM va anunța și va publica în prealabil programul și condițiile operațiunilor de piață deschisă pentru următorul an de gestiune în luna noiembrie a fiecărui an.

Potrivit reglementărilor în vigoare (Regulamentul cu privire la operațiunile de piață monetară ale Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.188/2014), principalele categorii de operațiuni de piață monetară aflate la dispoziția BNM sunt:

- *operațiuni REPO* - operațiuni reversibile, destinate injectării/absorbției de lichidități, în cadrul cărora BNM cumpără/vinde de la bănci/băncilor valori mobiliare de stat, cu angajamentul băncilor/BNM de a răscumpăra VMS respective la o dată ulterioară și la un preț stabilit la data tranzacției;
- *emitere de certificate ale BNM* - operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde băncilor instrumente negociabile de datorie ale BNM;
- *atragere de depozite* - operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM atrage depozite de la bănci cu scadența prestabilită;
- *vânzări/cumpărări de VMS* - operațiuni destinate absorbției/injectării de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde/cumpără VMS, transferul proprietății asupra acestora de la vânzător la cumpărător fiind realizat prin mecanismul „livrare contra plată” [7].

Din instrumentele auxiliare de politică monetară, pe care Banca Națională a Moldovei le pune la dispoziția băncilor licențiate, sunt și *facilitățile permanente*, fiind:

- facilitatea de depozit overnight;
- facilitatea de credit overnight.

Facilitățile permanente acordate de BNM băncilor au drept scop sterilizarea și, respectiv, furnizarea de lichiditate pe termen foarte scurt (cu scadența overnight) și micșorarea fluctuațiilor ratelor dobânzilor pe termen scurt de pe piața monetară interbancară, prin coridorul stabilit de BNM la ratele dobânzilor aferente celor două facilități.

Băncile licențiate pot accesa din proprie inițiativă cele două facilități permanente oferite de BNM:

- *facilitatea de depozit*, care permite băncii plasarea la BNM a unui depozit overnight (cu scadența peste noapte), cu o rată de dobândă predeterminată (rata dobânzii la facilitatea de depozit reprezintă, de regulă, pragul ratei dobânzii overnight pe piața monetară interbancară);
- *facilitatea de creditare*, care permite băncii obținerea de la BNM a unui credit overnight (cu scadența peste noapte), pentru acoperirea descoperitului de cont neachitat la sfârșitul zilei operaționale, precum și în scopul completării lichidităților, în baza gajului valorilor mobiliare amanetate la BNM, cu o rată a dobânzii prestabilită (această rată de dobândă constituie, de regulă, un plafon al ratei dobânzii overnight pe piața monetară interbancară) [8].

Un alt instrumentele auxiliare de politică monetară sunt și *rezervele obligatorii*.

Rezervele obligatorii sunt disponibilități ale băncilor, păstrate în conturi la banca centrală. Prin rezervele obligatorii se urmărește restrângerea excesului de lichiditate și, respectiv, atenuarea impactului acestuia asupra ratelor interbancare ale dobânzilor.

Prin modificarea normei rezervelor obligatorii, banca centrală mai urmărește să influențeze marja bancară (diferența dintre ratele dobânzilor la creditele acordate și depozitele atrase) și, respectiv, dinamica creditului și a inflației.

Majorarea normei rezervelor obligatorii în valută este deseori utilizată de economiile emergente pentru descurajarea fenomenului de dolarizare (euroizare) a economiei și îmbunătățirea mecanismului de transmisie a politicii monetare.

Rezervele obligatorii pot avea și o funcție macroprudențială, de prevenire a creșterii excesive a creditării.

Cadrul normativ. Cerințele de menținere a rezervelor obligatorii se stabilesc în temeiul art.17 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și al Regulamentului cu privire la regimul rezervelor obligatorii, aprobat prin HCE nr. 302/2019 (regulament) [2].

Baza de calcul. Rezervele obligatorii se constituie din mijloacele atrase de bănci înregistrate în conturile din clasa 2 „Obligații” din bilanțurile băncilor. Din baza de calcul se exceptează mijloacele atrase de la BNM, de la alte bănci licențiate, provizioanele și elementele de fonduri proprii ale băncilor.

Norma rezervelor obligatorii este cota procentuală din mijloacele atrase de bănci din care se constituie rezervele obligatorii și se stabilește de către Comitetul executiv al BNM în cadrul ședințelor de politică monetară și, respectiv, se anunță prin deciziile de politică monetară.

Pentru a încuraja atragerea de către bănci a mijloacelor bănești pe termen mediu și lung, se aplică o normă a rezervelor obligatorii egală cu 0% la pasivele cu o scadență contractuală mai mare de 2 ani, care se înscriu în anumite criterii.

Perioade de constituire. În cadrul regimului rezervelor obligatorii se disting două perioade consecutive, care durează câte 1 lună:

- *de observare* – interval de timp cuprins între data de 16 a lunii precedente până la data de 15 a lunii curente în care se determină media bazei de calcul și, respectiv, nivelul rezervelor obligatorii;
- *de aplicare* – interval de timp cuprins între data de 16 a lunii curente până la data de 15 a lunii următoare în care se menține nivelul stabilit al rezervelor obligatorii în conturile băncilor la BNM.

Sanțiuni pentru deficitul de rezerve obligatorii. Deficitul de rezerve obligatorii se sancționează prin aplicarea amenzilor, ce se transferă la bugetul de stat. În prezent, amenda se calculează prin aplicarea la suma deficitului a ratei de bază a BNM plus o marjă zilnică de 0,2% [9].

Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei, în cadrul ședinței din 20 martie 2023, a adoptat cu majoritatea voturilor următoarea hotărâre:

Se stabilește *rata de bază* aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt la nivelul de 14,00 la sută anual.

Se stabilesc *ratele de dobândă*:

- la creditele overnight, la nivelul de 16,00 la sută anual;
- la depozitele overnight, la nivelul de 12,00 la sută anual.

Se menține *norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă* la nivelul actual de 34,0 la sută din baza de calcul.

Se menține *norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă* la nivelul actual de 45,0 la sută din baza de calcul.

Această decizie de relaxare monetară continuă măsurile stimulative de politică monetară adoptate începând cu sfârșitul anului trecut.

BNM urmărește stimularea cererii agregate, inclusiv prin încurajarea consumului, echilibrarea economiei naționale și ancorarea așteptărilor inflaționiste.

Inflația anuală după cum a fost menționat și anterior a scăzut cu 1,4 puncte procentuale până la 25,9 la sută în luna februarie 2023. Astfel, în structură, ratele anuale au constituit: inflația de bază – 16,3 la sută, produse alimentare – 26,5 la sută, prețuri reglementate – 51,5 la sută și combustibili – 21,3 la sută.

De menționat că, inflația efectivă a fost cu 1,0 punct procentual mai înaltă decât prognoza.

Abaterea valorii efective a inflației de la cea prognozată a fost cauzată, în principal, de prețurile reglementate (+5,1 puncte procentuale), ca urmare a reflectării de către BNS în luna ianuarie 2023 a compensațiilor acordate consumatorilor la gazul natural, energia termică și electrică.

Creșterea tarifelor cu efectele lor secundare, războiul din Ucraina și seceta din vara trecută mențin inflația cu mult deasupra țintei. Însă, cererea dezinflaționistă și măsurile de politică monetară adoptate anterior, de la mijlocul anului 2022, continuă să atenueze acești factori [10].

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

În urma analizei politicii monetare a BNM efectuate în cadrul articolului, au fost realizate obiectivele propuse care nemijlocit au contribuit la atingerea scopului fundamental.

Menționăm că elaborarea și aprobarea politicii monetare este responsabilitatea Consiliului de administrație al BNM, care adoptă decizii privind rata de bază, norma rezervelor obligatorii și coridorul facilităților permanente. Anual există 8 ședințe ale Comitetului executiv cu privire la promovarea politicii monetare a BNM.

La momentul actual balanța riscurilor abaterii prognozei inflației este dezinflaționistă, iar incertitudinile rămân pronunțate.

Principalele surse sunt situația tensionată în regiune, reflectarea în statistică a compensațiilor la energie, cererea și prețurile externe mai mici.

Potrivit celor analizate și expuse, sunt formulate următoarele *recomandări* asociate gestiunii politicii monetare mai eficient de către BNM:

- consolidarea responsabilității, de facto, în circumstanțele de deviere a inflației de la țintă prin publicarea imediată a explicațiilor evoluțiilor respective alături de un *plan de măsuri*, ce urmează a fi întreprinse în vederea readucerii inflației în țintă;
- consolidarea, în continuare, a oportunităților de *sustinere a educației financiare* prin lansarea de către BNM, a proiectelor educaționale și de formare, al cărui public-țintă să fie format nu doar din studenți ai facultăților cu profil economic din principalele centre universitare, cadre didactice și doctoranzi, dar diversificate în funcție de diferite grupuri-țintă;

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

- [1] Banca Națională a Moldovei, „Istoria BNM,” 28 decembrie 2018. [Interactiv]. Available: <https://www.bnm.md/ro/content/istoria-bnm>. [Accesat 26 martie 2023].
- [2] Banca Națională a Moldovei, „Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548,” 21 07 1995. [Interactiv]. Available: <https://bnm.md/ro/content/lege-cu-privire-la-banca-nationala-moldovei-nr-548-xiii-din-21071995>. [Accesat 26 martie 2023].
- [3] Biroul Național de Statistică, „Evoluția prețurilor de consum în Republica Moldova în luna februarie 2023,” 10 martie 2023. [Interactiv]. Available: https://statistica.gov.md/ro/evolutia-preturilor-de-consum-in-republica-moldova-in-luna-februarie-2023-9485_60336.html. [Accesat 26 martie 2023].
- [4] Banca Națională a Moldovei, „Strategia politicii monetare a Băncii Naționale a Moldovei pe termen mediu,” 30 ianuarie 2012. [Interactiv]. Available: <https://www.bnm.md/ro/content/strategia-politicii-monetare-bancii-nationale-moldovei-pe-termen-mediu>. [Accesat 236 martie 2023].
- [5] Banca Națională a Moldovei, „Obiectivele politicii monetare,” 25 aprilie 2017. [Interactiv]. Available: <https://www.bnm.md/ro/content/obiectivele-politicii-monetare>. [Accesat 26 martie 2023].
- [6] Banca Națională a Moldovei, „Ratele dobânzilor,” [Interactiv]. Available: <https://bnm.md/ro/content/ratele-dobanzilor>. [Accesat 26 martie 2023].

- [7] Banca Națională a Moldovei, „Operațiuni de piață monetară,” 29 septembrie 2014. [Interactiv]. Available: <https://bnm.md/ro/content/operatiuni-de-piata-monetara>. [Accesat 26 martie 2023].
- [8] Banca Națională a Moldovei, „Facilitățile permanente,” 29 septembrie 2014. [Interactiv]. Available: <https://bnm.md/ro/content/facilitatile-permanente>. [Accesat 26 martie 2023].
- [9] Banca Națională a Moldovei, „Rezervele obligatorii,” 06 august 2019. [Interactiv]. Available: <https://bnm.md/ro/content/rezervele-obligatorii>. [Accesat 26 martie 2023].
- [10] Banca Națională a Moldovei, „Decizia de politică monetară,” 20 martie 2023. [Interactiv]. Available: <https://www.bnm.md/ro/content/decizia-de-politica-monetara-20-martie-2023>. [Accesat 26 martie 2023].

OBJ

Coordonator științific: GOROBET ILINCA, dr., conf. univ.

ORCID: 0000-0002-8429-9585

Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 61,
e-mail: gorobet.ilinca@ase.md